

Jefferson Bass

Heilig vuur

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

I

Het laatste daglicht sijpelde uit de westelijke hemel; een weglekken dat meer op een verstikking dan op een zonsondergang leek, een laatste zwakke zucht terwijl de dag aan een hartaanval overleed. In het oosten deed een dof-koperkleurige maan, net niet helemaal vol, zijn uiterste best om boven de Great Smoky Mountains uit te komen. Vanwaar ik stond, op een hooggelegen weide boven de samenstroom van de Holston en de French Broad River – aan de bovenloop van de Tennessee – had ik een panoramisch uitzicht over de wegwijnende dag en de aarzelende geboorte van de nacht.

Pal aan de voet van de bergrug, aan de overkant van de rivier, schitterden op Dickinson Island de lichtjes van Island Home Airport, die de rand van de startbaan met wit en die van de taxibaan met kobaltblauw markeerden. De belangrijkste herkenningspunten van het centrum van Knoxville scheidde enkele kilometers verderop stroomafwaarts: twee hoge kantoorgebouwen, een wigvormig Marriott dat wel iets van een Mayatempel had, de hoge bruggen over de rivier en het imposante complex van Baptist Hospital aan het water. Anderhalve kilometer daarachter, recht door zee gerekend, lagen de campus van de Universiteit van Tennessee en het Neyland Stadion, waar de UT Volunteers bij elke thuiswedstrijd honderdduizend rugbyfans trokken. Het rugbyseizoen zou over drie weken met een avondwedstrijd beginnen, en vanavond waren de stadionlichten allemaal ontstoken, als een soort van vroege worsteling tegen de duisternis. Hoog boven het veld hingen de lichten te stralen. Door een reeks verbouwingen – een bovenste verdieping met vip-loges – rees het stadion steeds hoger de lucht in, nóg een paar erbij en het Neyland Stadion zou het hoogste gebouw van de stad zijn. De lichten zelf waren zelfs op deze afstand bijna verblindend, maar het water verzachtte hun weerspiegeling tot een kwikzilverachtige glans, waardoor de Tennessee veranderde in een overweldigende, lichtgevende versie van *Moon River*. Het was een indrukwekkend schouwspel en ik betrapte mezelf op de gedachte dat zelfs op een avond als deze, buiten het seizoen, het Neyland Stadion gezichtsbepalend was voor Knoxville.

Aan de voet van het stadion, aan een bochtige doorgang die de ellipsvorm

ervan volgde, bevond zich de antropologische faculteit van de Universiteit van Tennessee, die ik in vijftieng jaar had veranderd van een kleine, onbeduidende instelling tot een van 's werelds meest vooraanstaande doctoraalopleidingen. Een kleine vierhonderd meter lang en één zaal breed, besloeg antropologie de buitenzijde van de donkere vensterloze hal op de eerste verdieping van het stadion. Gelukkig hadden de collegezalen, de laboratoria en de kantoren van de assistenten wel ramen, hoewel het uitzicht bizar en wansmakelijk was, omdat het voornamelijk bestond uit steunbalken en muurankers – het gebinte dat die honderdduizend stampende rugbyfans van de onoverdekte tribunes droeg en voorkwam dat ze terechtkwamen tussen de talloze menselijke beenderen die onder hen opgeslagen lagen.

Een groot deel van de beenderen die zich treurig geordend in het binnenste van het Neyland Stadion bevonden, was daar beland dankzij het antropologisch onderzoekscentrum – de Bodyfarm – een stuk beboste helling van anderhalve hectare achter het medisch centrum van de universiteit. Op elk moment van de dag en de nacht veranderden zo'n honderd lijken van mensen daar van vers lichaam in kaal gebeente, geholpen door hele legers bacteriën en insecten, nog afgezien van een incidenteel scharrelende wasbeer, buidelrat of dito stinkdier. Door de gebeurtenissen en het tijdsverloop bij de ontbinding van lijken onder een veelheid van experimentele omstandigheden te bestuderen – naakte lijken, aangeklede lijken, begraven lijken, ondergedompelde lijken, dikke lijken, magere lijken, lijken in auto's en schuren en opgerold in stukken vloerbedekking – hadden mijn studenten en collega's de Bodyfarm doen uitgroeien tot de voornaamste bron van experimentele gegevens ter wereld van wat er wanneer na overlijden met een lichaam gebeurt. Ons onderzoeksmateriaal stelde ons zo te zeggen met toenemende precisie in staat de tijdsduur sinds het overlijden te bepalen. Als gevolg daarvan konden wij telkens als de politie, waar dan ook, om hulp vroeg bij het oplossen van een moord in de echte wereld, de graad van ontbinding bepalen en rekening houdend met het weer een exacte schatting geven van wanneer de betreffende persoon was omgekomen.

Deze avond zou opnieuw een paar gegevens toevoegen aan de wetenschappelijke literatuur, plus een paar honderd extra beenderen aan de collectie. We deden dit experiment weliswaar kilometers van de Bodyfarm, maar ik had de Farm – of in elk geval twee bewoners daarvan – wel naar dit geïsoleerde stuk weiland meegenomen. Ik kon het onderzoek van deze avond niet al te dicht bij het centrum, de campus van de universiteit en het ziekenhuis uitvoeren. Ik had afstand, duisternis en privacy nodig voor wat ik op het punt stond te gaan doen.

Ik wendde mijn blik af van de gloed van de stad en keek naar de beide wagens die vlakbij tussen het hoge gras stonden. In het zwakke licht kon je nauwelijks zien dat het verroeste wrakken waren. Ook kon je amper zien dat de beide gestalten achter het stuur lijken waren – geblutste lijken die in wrakkige auto's reden, op wat een tochtje naar de hel zou worden.

De chauffeur van de takelwagen die de voertuigen een paar uur eerder naar de boerderij van de landbouwhogeschool had gesleept – zonder hun kadaverchauffeurs – dacht kennelijk dat ik getikt was. 'Meestal,' had hij gezegd, 'sleep ik zulke auto's naar de sloop, niet ervan af.'

Ik had geglimlacht. 'Het is een landbouwkundig experiment,' had ik gezegd. 'Wij verplanten autowrakken om te kijken of ergens een nieuw sloopterrein wortel schiet.'

'O, wortel schieten doen ze vast wel,' zei hij. 'Dat kan ik u garanderen, verdomme nog aan toe. Zodra het gerucht de ronde doet dat er ergens een nieuwe sloop is, heb je een oogst aan auto's en vrachtwagens en wasmachines voordat je het weet.' Er werd een slijmerige fluim tabak uitgespuugd, die door het stof aan zijn voeten rolde en heel even in het stof bleef liggen trillen. 'Nou, ik ken een hoop mensen die blij zouden zijn om te helpen met zo'n experiment.'

Ik begon te lachen. 'Evenzogoed bedankt,' zei ik. 'Om u de waarheid te zeggen, ik maakte net een grapje. We doen een experiment, maar dat heeft niks met landbouw te maken, het is forensisch. Wij gaan een paar lijken in deze auto's verbranden om daarna de verbrande botten te kunnen bestuderen.'

Hij bekeek me achterdochtig, alsof ik op het punt stond hem met geweld te bombarderen tot een van de proefpersonen, maar toen tooide een gelooide grijns zijn gezicht. 'O, nou snap ik het, u bent die bottendetective, niet? Doctor Bodkin?'

'Brockton,' ik glimlachte weer, 'maar u zat er niet ver naast.'

'Ik dacht al dat ik u ergens van kende. Mijn vrouw is een grote fan van al die forensische programma's op de televisie. Ze loopt er al over na te denken haar lichaam aan jullie te doneren. Maar ik denk niet dat ik daar veel in zie.'

'Nou, voelt u zich niet verplicht,' zei ik. 'Wij kunnen alle lijken gebruiken die we kunnen krijgen, maar we krijgen er genoeg. Momenteel bijna honderdvijftig per jaar. We kunnen haar goed gebruiken als ze bij ons terecht komt, maar wat ons betreft hoeft het niet.'

Hij keek eens naar de laadbak van mijn pick-up, die met glasvezel was afgedekt. 'Hebt u die lijken daar achter in de wagen?'

Ik schudde mijn hoofd. ‘Als dat zo was,’ zei ik, ‘dan zou u er nu een enorme zwerm vliegen omheen zien. Gezien de hitte, zou je trouwens ook wel wat ruiken, zo langzamerhand. Wij wachten tot het laatste moment voordat we ze hiernaartoe halen. En daarvoor gebruiken we een wagen van de universiteit, niet de mijne.’

Hij knikte instemmend. Ik kon dan gek zijn, kon ik hem zien denken, ik was tenminste niet zo stom om mijn eigen pick-up een uur in de wind te laten stinken. Nadat hij de wrakken had gelost, zwaaide hij me hartelijk toe en toeterde een paar keer met zijn claxon toen hij wegreed. Als hij dit verhaal vanavond onder het eten goed aan zijn op forensisch onderzoek verzotte vrouw zou vertellen, zo vermoedde ik, zou het hem wellicht lukken haar zover te krijgen dat ze vanavond haar lichaam aan hém doneerde.

‘Het stuit me nog steeds tegen de borst dat we iets herhalen wat gebeurd is op de boerderij van Latham.’ Miranda Lovelady, al vier jaar lang mijn onderzoeksassistente, ging naast me staan in de schemering. ‘Ik ben wel tien keer in die schuur geweest en twee of drie keer in het huis. Ik mocht Mary Latham graag. Ik heb moeite te geloven dat ze is omgekomen in een brandende auto.’

‘Kennelijk had de patholoog-anatoom daar ook moeite mee,’ zei ik, ‘aangezien hij zowel mij als Art persoonlijk heeft gebeld om dat na te trekken. Je hebt me trouwens nooit verteld hoe je de Lathams hebt leren kennen.’

‘Dat was tijdens mijn korte carrière als studente veeartsenij,’ zei ze. ‘Mary was bevriend met een paar jongens van de veterinaire faculteit en ze mocht graag feesten geven op de boerderij. Op de een of andere manier ben ik op haar gastenlijst terechtgekomen. Of op die van haar man.’ Haar stem werd een beetje snijdend toen ze het over de man had – niet de weduwnaar.

‘Aan je intonatie te horen was je niet gek op hem,’ zei ik, in de hoop dat ze meer informatie zou geven. Dat deed ze dan ook.

‘Ik heb hem een keer in een paardenbox van het lijf moeten houden.’

‘Jezus,’ zei ik, ‘heeft hij geprobeerd je te verkrachten?’

‘Nee, in de verste verte niet,’ zei ze. ‘Hij probeerde me te versieren, maar hij wilde mijn weigering absoluut niet accepteren.’ Ze hield haar mond en ik kreeg het gevoel dat er meer achter het verhaal stak dan zij losliet. ‘Het was een rare vent, maar gevaarlijk was hij niet. Tenminste, ik meende van niet. Maar misschien heb ik me vergist.’

‘Misschien had ik het beter niet kunnen vragen,’ zei ik, ‘maar wat deed jij met hem in een paardenbox?’

Weer een stilte. ‘Het was een feest van de veterinaire faculteit,’ zei ze. ‘De

dieren stonden ook op de gastenlijst. Of nee,' zei ze nadrukkelijk, 'zo bedoel ik het niet. Het vat bier stond altijd in de schuur. En er stonden bakken met gesneden appels om aan de paarden te voeren.' Ondanks de duisternis zag ik haar glimlachen. 'Telkens als ik bier ruik, verwacht ik nog steeds half om half hooi te ruiken en paarden te horen hinniken.' De glimlach verdween. 'Het was heel grappig, totdat het dat niet meer was.' Ze schudde haar hoofd, alsof ze een vlieg of een slechte herinnering wilde afschudden.

'Wanneer heb je de Lathams voor het laatst gezien?'

'Haar vlak nadat ik was overgestapt naar antropologie, hem een jaar later ongeveer. Ik ben niet meer naar hun feesten gegaan en op een dag verscheen hij opeens in het bottenlab. Hij zei dat hij zich ervan wilde overtuigen dat ik wist dat ik altijd welkom zou zijn op de boerderij. Wanneer ik maar wilde, zei hij.' Ze knikte naar de auto's. 'Zijn we helemaal klaar hier?'

'Volgens mij wel,' zei ik. 'Ik zal Art even vragen.' Ik keek om mij heen en zag ten slotte de donkere gestalte van Art Bohanan half verscholen achter de enige boom in de wei. 'Art!' riep ik. 'Gedraag je, er is een dame bij!'

'O, neem me niet kwalijk,' riep hij terug, stapte weg van de boom en ritste zijn gulp dicht. 'Ik dacht dat alleen jij en Miranda er waren.' Hij wees naar de boom. 'Ik zorgde er alleen maar even voor dat deze mooie botanische soort niet in de fik zou vliegen.'

'Heel milieuvriendelijk van je, zwijn,' zei Miranda.

'Voor jou is dat "agent zwijn",' zei Art bij wijze van grapje. Net als ik, had hij allang geleerd te leven met het sarcasme van Miranda, aangezien het werd verzacht door forensisch talent, een onverzettelijk arbeidsethos en een groot hart. Trouwens, Art zelf was ook niet dom. Zijn afkomst uit oostelijk Tennessee had hem een rustiek gevoel voor humor verschaft. De drie decennia dat hij in de misdaad en in het misdaadlaboratorium had gewerkt – hij was de oudste misdaaddeskundige van het politiebureau van Knoxville – hadden zijn boerenhumor enigszins naar galgenhumor doen neigen. Je kon er bijna donder op zeggen dat je, als je met Art samenwerkte, een Jay Leno-achtige monoloog vol dooddoeners over moord, zelfmoord en extreme vingerafdruktechnieken opgedist kreeg ('Laat je handen even wapperen, Bill,' zei hij een keer op een plaats delict toen hij me vroeg de rechterhand van een moordslachtoffer te amputeren, zodat hij die snel voor vingerafdrukken naar het laboratorium kon sturen). Op iemand die niet gewend was aan een dagelijkse dosis moord en wreedheid, kon onze humor weleens choquerend overkomen. Al nam Art, net als Miranda en ik, zijn werk wel degelijk serieus. Alleen zichzelf en zijn col-

lega's nam hij niet serieus. Dat verzachtte de sinistere kant ervan een beetje.

'Oké,' zei ik, 'we hebben beide lijken in positie, we hebben op elke achterbank een geamputeerd been, we hebben elke cabine bevochtigd met een kleine tien liter benzine, we hebben de omgeving bewaterd tot ze in een straal van honderd kilometer de enige plek modder is en we hebben de tankwagen met water klaarstaan met nog eens twintig hectoliter voor het geval dat. Heb ik iets vergeten?'

'Wat je vergeten hebt, is uitleggen waarom we zo nodig moesten wachten tot het mijn bedtijd was,' zei Art. 'De nacht is niet bepaald wat je noemt lekker koel. Het is nog steeds met gemak dertig graden en als de maan iets van die mist wegbrandt, zou het nog vrij gauw kunnen oplopen tot driedertig ook.'

'Het is niet zozeer de hitte,' zei ik tegen Miranda, 'het is de stommigheid. Zou je het Sherlock hier even willen uitleggen?'

'Zeker, baas,' zei ze. 'Mijn leven is een en al dienstbaarheid.' Ze wendde zich tot Art. 'Onze primaire doelstelling is natuurlijk om al het zachte weefsel te verbranden, zodat we uiteindelijk alleen maar verbrande beenderen overhouden – vergelijkbaar met die van de zaak waarop jij zit.'

'Dat kan ik volgen,' zei Art, 'en dat stel ik ook op prijs. Nee, echt waar. Maar branden die botten niet net zo goed bij daglicht als in het donker? Of is er iets wat jullie osteologen weten waarin wij gewone stervelingen niet zijn ingewijd?'

'Een heleboel, druiloor,' zei Miranda. 'Lijken en botten branden net zo goed overdag, maar ze laten zich niet zo goed fotograferen en wij willen het proces gedetailleerd vastleggen.'

Ze wees op vier statieven met digitale videocamera's die we naast de voertuigen hadden opgesteld. Telkens één camera keek door de voorruit van elk, telkens een andere door elk zijraampje. 'Als wij dat overdag zouden doen, zou je op de video niets anders zien dan rook. Van buitenaf door de zon verlicht dringt rook zich op. Van binnenuit verlicht door vlammen, wordt het weefsel glashelder terwijl het brandt.'

'Dat wist ik,' zei Art.

'Ik wist wel dat jij dat wist,' zei Miranda. 'Je wou alleen weten of ik het ook wist, hè?'

'Klopt.' Afgezien van vaag gemopper over het late begin, wist ik dat Art blij was hier te zijn en niet aan een computerscherm te hoeven zitten chatten met pedofielen. Een halfjaar geleden had hij de benijdenswaardige opdracht gekregen de afdeling Internetmisdad tegen kinderen op te zetten, gewijd aan het opsporen van seksmaniakken die over het net surfen

op zoek naar jonge slachtoffers. Sinds die tijd had hij zich talloze uren uitgegeven voor ‘Tiffany’, een veertienjarig meisje dat dolgraag online wilde chatten. Hoewel Art er eer in stelde dit soort heren te vangen en te arresteren dat loerde op de Tiffany’s van deze wereld, vond hij het werk triest, gestrest en ontmoedigend. Dus toestemming krijgen om ook maar aan één ouderwetse moordzaak mee te werken – iets wat hij weldadig vond in vergelijking met pedofilie – was voor hem een welkome onderbreking.

‘Oké, jullie allebei,’ zei ik, ‘wat minder gelul nu en wat meer pyromanie.’ Miranda stond te scharrelen in de zak van haar ketelpak. ‘Rock-’n-roll,’ zei ze. Ze ontstak een wegwerpaansteker, een vlammetje verscheen aan het puntje. Ze zwaaide als een dronkenlap of stoned aap met haar aansteker en zong: *‘Smoke on the water, and fire in the sky.’*

Ik begon te lachen. ‘Ben jij niet wat jong om die song te kennen, dame? Die dateert nog uit mijn hoogtijdagen.’

‘Mijn grootvader speelde hem altijd op de slingergrammofoon,’ zei ze, ‘als hij een harige mammoet grilde die hij had doodgeknuppeld.’ Ze grijnsde en haar tanden blikkerden goud in de gloed van het vlammetje. ‘Heel grappig,’ zei ik. ‘Herinner me eraan dat ik moet lachen als we terugrijden naar het huis van de ouwe lui.’

‘Au,’ riep ze, maar dat was geen reactie op mijn gevatte antwoord. Ze haalde haar duim van de aansteker en de vlam doofde.

‘Eigen schuld,’ zei ik. ‘Oké, laten we wat gegevens gaan verzamelen.’ Ik liep naar een van de auto’s, Miranda naar de andere. Nadat ik een mapje papieren lucifers uit mijn zak had gehaald, ontstak ik er één – ik moest drie keer opnieuw beginnen om voldoende frictie op het strookje onder aan het mapje te krijgen – en gebruikte toen de lucifer om de rest in de hens te steken. Het mapje ontplofte in een salvo van vlammen, die hoger opschoten dan ik had verwacht en in een reflex smeed ik het door het open raampje van de auto. De van benzine doordrenkte bekleding ontvlamde in een flits en ik vroeg me af of ik niet wat al te scheutig met brandstof was geweest. Toen ik de hitte tegen mijn gezicht voelde slaan vroeg ik me ook af of ik nog wel wenkbrouwen overhad.

Door het suizen en knetteren van het oplaaiende vuur heen hoorde ik het dreunen van een vliegtuig boven mijn hoofd. Een klein toestel dat net was opgestegen van de nabijgelegen luchthaven, kwam onze kant op. Terwijl het rondcirkelde, verlichtten de vleugellichten de rook van de brandende auto’s in flitsen, als lichtkogels, afgezien van de knal. Ik probeerde met zwaaien hun aandacht te trekken, maar ook al konden ze me zien, ze negeerden mijn drukke gebaren.

Terwijl ik achteruitliep van mijn voertuig, keek ik even naar de andere auto, die ook in vlammen was gehuld. Ondanks de intensiteit van deze vlammenzee, stond Miranda er amper drie meter vandaan, met een arm voor haar gezicht en een gefascineerde blik in haar ogen. Ik baande mij een weg door de zinderende hitte en pakte haar bij de arm. ‘Je staat te dichtbij,’ schreeuwde ik boven het gesis en het gebulder van het vuur uit.

‘Moet je zien!’ schreeuwde ze terug, zonder haar blik af te wenden en wijzend naar de gestalte in het voertuig die op de plaats van de bestuurder zat. Ik keek nog net bijtijds om de huid van het voorhoofd langzaam naar achteren te zien kruipen, bijna als een ouderwetse badmuts. Toen ze verder verschrompelde besepte ik dat wat ik zag zoiets was als scalperen, zij het dit keer door vuur en niet met een mes.

‘Heel interessant!’ schreeuwde ik. ‘Maar evenzogoed sta je te dichtbij. Daar hebben we die videocamera’s voor. Dit is gevaarlijk.’

Als om mijn mening te onderstrepen, klonk er een ferme knal die de lucht deed trillen. Miranda schrok en instinctief sloeg ik beide armen om haar heen en hield mijn hoofd schuin. Ik zag een pluim rook uit een van de banden komen – door de hitte was de druk opgelopen en het rubber zo zwak geworden dat het met een knal openbarste. Miranda en ik haastten ons naar Art, die zich al bij de tankwagen had verscholen. ‘Ik hoop dat je de benzinetanks eraf hebt gehaald,’ schreeuwde Art, ‘of ze met water hebt gevuld.’

‘Hoezo?’

‘Voor het geval er nog wat in zit. Anders zit je met de dampen,’ zei hij.

‘Tja, ze kwamen van de sloop...’ begon ik, maar ik kon mijn zin niet afmaken. Op dat moment ontplofte de benzinetank van de wagen waar Miranda zojuist nog naast had gestaan en korrels gloeiend glas regenden op ons neer als een soort van helse hagel. De reserveband van de auto, die door de klap uit de kofferbak vloog, beschreef een boog in de richting van de tankwagen, klapte op de motorkap en brak door de voorruit. Dit wordt een lange, hete zomer, Bill Brockton, mompelde ik bij mezelf, en jij zult zodadelijk het een en ander moeten uitleggen.

Het rondcirkelende vliegtuig trok zich snel terug in het veilige duister van de nacht en even later hoorde ik een sirene.

2

Mijn telefoon ging die ochtend voor pakweg de achtenzeventigste keer over, en ik zette mij al schrap voor wat de beller te zeggen zou hebben terwijl ik de reflex om op te nemen onderdrukte. Tot ik zag dat het Peggy, mijn secretaresse, was die belde.

Peggy kon hier niet gewoon even van haar bureau weg en haar hoofd om de hoek van mijn deur steken. Mijn kantoor – mijn werkkantoor, en niet mijn administratieve en representatieve kantoor – lag namelijk een paar honderd meter van het hare af, pal aan de andere kant van het stadion. Jaren geleden had ik het laatste kantoor aan het eind van de lange, bochtige gang die onder de tribunes doorliep opgeëist. Het lag zo ver mogelijk buiten de gebaande paden, althans binnen de sjofele huisvesting van de antropologische faculteit. Die afgelegen ligging had tot gevolg dat ik vijfmaal zoveel werk kon verzetten als wanneer mijn bureau in de dagelijkse loop van iedere student, assistent en faculteitsmedewerker had gelegen. Maar de overeenkomst die ik met Peggy had afgesloten toen ik deze schuilplaats verwierf, was dat ik telkens als zij belde op zou nemen. Ik kon de rest van de wereld negeren, maar haar niet.

‘Hallo,’ zei ik, ‘wat is er aan de hand?’

‘Inkomend,’ was haar enige commentaar.

Ik wilde haar net om een toelichting vragen toen ik een harde tik tegen mijn deurpost hoorde. ‘O, bedankt voor de waarschuwing,’ zei ik. Ik hing net op toen Amanda Whiting naar binnen stapte, een en al krijtstreep en gezondheidspumps.

‘Heb jij enig idee hoeveel lokale, staats- en federale verordeningen je gisteravond hebt overtreden met jouw kermisvuurwerkje?’

Amanda was de algemene raadvrouw van de universiteit en ze nam zichzelf en haar baan nogal serieus.

‘Als ik hoor hoe jij de vraag stelt,’ zei ik, ‘vermoed ik dat “geen enkele” niet direct het antwoord is dat jij verwacht.’

‘Het is het antwoord dat ik had willen horen,’ zei ze. ‘Maar het is niet het antwoord dat ik heb.’

‘Oké, ik geef het op,’ zei ik. ‘Hoeveel?’

‘Dat weet ik nog niet eens,’ zei ze. ‘Om te beginnen had je geen brandver-

gunning. Verdomme Bill, er is al een maand een stop op open vuur omdat alles zo droog is als gort. De tweede reden is dat je staatseigendom hebt beschadigd.'

'Welk staatseigendom? Die kring gras die we hebben verbrand?'

'De tankwagen met water van de landbouwhogeschool.'

O jee. Ik had gehoopt dat ze niets van de tankwagen af wist.

'Toe nou, Amanda,' zei ik. 'Ik heb de rector van de universiteit voor duizenden dollars volmaakt deugdelijke vloerbedekking zien weggooien, alleen omdat zijn kantoor de laatste tijd niet meer was vernieuwd. En jij begint mij aan de kop te zeuren over het breken van een voorruit en het beschadigen van de motorkap van een twintig jaar oude boerenvrachtwagen?'

Ze wierp me een woedende blik toe. 'En de Federale Luchtvaartdienst beweert dat je een gevaar bent geweest voor het luchtverkeer.'

Daar kon ik alleen maar om lachen. 'Ja hoor, net zoals een kaars een bedreiging is voor een mot,' zei ik. 'Dat vliegtuig week van zijn koers af om te dalen en om die brandende auto's heen te gaan cirkelen. Als hier iemand een bedreiging was, dan was het die getikte piloot. Miranda en ik hadden wel dood kunnen zijn, aan stukken gehakt door een propeller. Moeten piloten niet minstens op anderhalve meter van onschuldige omstanders en enorme vuren blijven?'

'Jij denkt dat dit allemaal een grapje is,' zei ze. 'Maar dat is het niet. Wat als die tankwagen in brand was gevlogen? Wat als het huis op het belendende perceel was afgebrand? Wat als dat vliegtuig was neergestort of jouw assistent door dat wiel zou zijn geraakt? Eén van die dingen had kunnen gebeuren als er maar iets fout was gegaan. En dan zou de universiteit verantwoordelijk zijn geweest. En ik zou degene zijn geweest die de rommel achter jou had mogen opruimen.'

'Maar niets daarvan is gebeurd, Amanda,' zei ik poeslief, in een poging haar te kalmeren.

'Maar het had wel gekund!'

Even kwam ik in de verleiding om nog eens 'Maar het is niet gebéurd' te antwoorden, alleen zou ik daar niet bijster veel mee opschieten. Amanda en ik konden elkaar de hele dag als twee kijvende honden blijven tegen spreken, maar we zouden er enkel een zere keel en wat oververhitte zenuwen aan overhouden.

'Mag ik je iets laten zien, Amanda?'

Ze keek me achterdochtig aan, alsof ik op het punt stond mijn broek open te ritsen, maar stemde toen schokschouderend toe. Ik draaide me om naar de tafel achter mijn bureau, pakte een grijswit verbrand linkerdijbeen en

hield dat onder mijn bureaulamp. ‘Dit is een deel van een van de lijken die we gisteravond hebben verbrand,’ zei ik. ‘Zie je die breuken? Zie je dit rechtlijnige patroon?’ Ik wees met de punt van een potlood en ze boog zich voorover, omdat haar nieuwsgierigheid het toch geleidelijk van haar verontwaardiging begon te winnen.

‘Dit lichaam was gedeeltelijk tot de staat van skelet teruggebracht toen wij het in de auto plaatsten en de beenderen waren al aan het uitdrogen. En nu moet je deze zien.’ Ik nam het andere dijbeen van een tweede blad met botten en hield dat naast het eerste. ‘Dit was groen bot,’ zei ik, ‘van een vers lijk. Nog veel vocht in de botten, net als groen hout met veel sap erin. Zie je het verschil in breuk?’ Ze keek er even naar, maar toen verscherpte zich haar blik, richtte zich ergens op en haar ogen schoten van het ene bot naar het andere.

‘Die breuken in het groene bot zijn niet zo regelmatig,’ zei ze, ‘ze zijn willekeurig.’ Ze keek eens beter. ‘Je bedoelt die soort spiraal of kurkentrekker rond de kern, nietwaar? Net alsof het bot versplinterd is in plaats van alleen maar gebroken.’

‘Heel goed,’ zei ik. Ik speelde even met het idee haar de video te laten zien waarop je kon zien hoe de huid van de schedel afpelde, maar besloot dat dat iets te beeldend zou zijn. ‘Je zou een goed forensisch antropoloog zijn.’ Ze was meteen weer alert. Ze vermoedde dat ik haar ergens heen loodste waar ze niet naartoe wilde. ‘En waarom laat je me dit alles zien? Waar gaat dit over?’

‘Het verschil in breukpatroon van droge botten en groene botten kan bij een moordzaak van belang zijn,’ zei ik. ‘Of liever gezegd: het kán niet alleen zo zijn, het ís belangrijk in een moordzaak. Daarom moest ik dat experiment uitvoeren. Om te kunnen zien of het slachtoffer levend werd verbrand of dat het al een tijdje dood was.’ Ze fronste haar wenkbrauwen. ‘De politie en het Openbaar Ministerie proberen momenteel te besluiten of ze iemand kunnen beschuldigen van moord in deze zaak.’ Hier gokte ik, maar ik besloot door te gaan. ‘Zeg me nou eens naar waarheid, Amanda,’ zei ik. ‘Als ik bij jou zou komen en het experiment zou beschrijven – twee auto’s ’s avonds in brand steken, met lijken en geamputeerde ledematen erin – hoe lang zou het dan hebben geduurd om alle benodigde vergunningen te verkrijgen? Weken? Maanden? Eeuwig?’

Ze haalde haar schouders op, stak haar handen op, met de palm omhoog, niet in staat of niet bereid om te raden.

‘En laat ik je nog wat anders vragen,’ zei ik. ‘Jij zit hier nu hoe lang, vijf of zes jaar?’

‘Zeven,’ zei ze.

‘De Bodyfarm was al een vast gegeven toen jij hier kwam. Als dat niet het geval was geweest, als ik vandaag naar je toe was gekomen en had gezegd: “Luister, ik geloof dat we een stukje grond nodig hebben waar we lijken op kunnen leggen om te bestuderen wat er met ze gebeurt als ze ontbinden,” wat zou jij dan hebben gezegd?’

‘Om je de waarheid te zeggen zou ik hebben gezegd dat je getikt was,’ snauwde ze. Maar toen veranderde er iets in haar uitdrukking en begon ze te lachen. ‘En ik weet vrijwel zeker dat ik daar gelijk in gehad zou hebben.’

Ik begon ook te lachen. ‘Dat kan best,’ zei ik. ‘Maar de politie en de FBI en hun afdeling Tennessee vinden van niet. Of misschien vinden ze dat ook, maar zij stellen het onderzoek toch ook op prijs. Ik help ze misdaden op te lossen. Is dat zo af en toe geen gebroken voorruit en een berisping van de federale overheid waard?’

Ze keek me streng aan, al leek dat voor een deel schijn. ‘Vraag je mij toestemming om de regels te mogen overtreden? Die kan ik je niet geven.’

‘Nee,’ zei ik, ‘geen toestemming, alleen wat begrip. En misschien af en toe vergiffenis.’

Ze ademde diep in en uit tussen haar op elkaar geperste lippen. ‘Ik ga volgende week op vakantie naar het strand,’ zei ze. ‘Zou jij mij kunnen beloven dat je een echt gemeente, nadrukkelijke poging zult doen de rest van deze week geen problemen meer te veroorzaken?’

Ik stak de eerste drie vingers van mijn rechterhand op, mijn pink omgekruld en onder het puntje van mijn duim gehouden. ‘Padvinderseer,’ zei ik.

‘Goed dan,’ zei ze, maar aarzelde toch. ‘Er is nog één ding,’ vervolgde ze wat onhandig.

‘Heb ik nóg iets fout gedaan?’

‘Nee,’ zei ze. ‘Jij niet. Om je de waarheid te zeggen was ik dat. Toen doctor Carter vermoord werd...’ Ik verstijfde en zij aarzelde, mogelijk door de uitdrukking op mijn gezicht toen ze over de moord op Jess begon. ‘Ik was te vlug... Ik heb jou het voordeel van de twijfel niet gegeven,’ zei ze.

‘Je bedoelt toen je me schorste? Toen ik te horen kreeg dat ik niet meer de campus op mocht?’ Het was niet mijn bedoeling verbitterd te klinken, maar zo klonk het wel. Jess was een intelligent en vakkundig medisch expert, ze was ook een charmante en geestige vrouw en ik begon net verliefd op haar te worden toen ze vermoord werd. Haar dood had me ontsteld, dat ik van de moord verdacht werd had me verbijsterd en dat ik door de universiteit als paria werd behandeld had de laatste poten onder mijn stoel vandaan geschopt.

Ze liep rood aan. ‘Ja,’ zei ze, ‘dat bedoel ik. We hadden je moeten helpen. Ik had je moeten steunen. Ik had het bij het verkeerde eind en ik bied daar hierbij mijn verontschuldigingen voor aan. Het is waarschijnlijk onvoldoende en het is te laat, maar dat is alles wat ik op dit punt kan doen. Zelfs openbare aanklagers moeten soms – hoe zei jij dat ook alweer? – begrip en af en toe vergiffenis kunnen opbrengen. Maar ik gedroeg me hardvochtig toen jij ervan langs kreeg, dat weet ik, en vergiffenis is waarschijnlijk te veel gevraagd.’ Ze keek naar haar slanke zwarte pumps en draaide zich om om te vertrekken.

‘Amanda?’ Ze bleef in de deuropening staan en keek weer om naar mij. ‘Ik begrijp waarom je mij hebt geschorst. Ik vond het niet leuk, nog steeds niet, maar ik begrijp het. En nu zal ik proberen te werken aan die vergiffenis.’ Ik stapte naar voren en hield haar mijn uitgestoken hand voor.

Ze schudde die en zei: ‘Dankjewel.’ En toen was ze weg, met alleen de bruuske echo van haar hakken op de gang. Plus het spook van Jess Carter in mijn kantoor.